

**แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่**
**A POTENTIAL DEVELOPMENT GUIDE OF HISTORICAL TOURISM
KLONGTHOM MUSEUM, KLONGTHOM DISTRICT, KRABI PROVINCE**

สุนิย์รัตน์ คงศิริ

สมบูรณ์ บุญฤทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

สัญญากร นิลกาญจน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของพิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่ 2) และศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มประชาชนในพื้นที่ กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว รวมจำนวน 32 รูป/คน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่ พบแนวทางการพัฒนา คือ 1) ด้านการจัดการพื้นที่ 2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3) ด้านบริการการท่องเที่ยว 4) ด้านการปลูกจิตสำนึก และ 5) ด้านเศรษฐกิจชุมชน และจัดตั้งกลุ่มร้านค้าชุมชนที่เน้นเฉพาะผลิตภัณฑ์ลูกปัดโบราณในหลากหลายรูปแบบ และต้องยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ที่มีบรรจุภัณฑ์เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงแหล่งที่มา ประวัติความเป็นมา รวมถึงเรื่องราวตามความเชื่อ ศรัทธาในตัวผลิตภัณฑ์ และ ควรพัฒนาระบบ QR Code ไว้บนบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ระลึก

คำสำคัญ: ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว, แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, พพิธภัณฑสถาน.

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows 1) To study the history of the trace and development of Klongthom museum, Klongthom district, Krabi province and 2) To study the guideline for development competency for history

tourism, Klongthom museum, Klongthom district, Krabi province with qualitative research, study of data from documents, books, journals, research works, field study and survey and interview, the key informants for 4 groups; Local people, local enterprises, tourists, and government agents which are concerning with promotion and development of tourism totally 32 persons

The guideline of competency development as historical tourism of Klongthom museum, Klongthom district, Krabi province. The finding is 1) Location domain 2) Tourism charnal domain 3) Tourism service domain 4) Consciousness implantation domain and 5) Community economic domain. and to set up community enterprise group which is emphasized on ancient bead (Lukpad) in variety, and to rise up the products “one Tambol one product” as the identity of coverage as the main source, history, belief, faith of product and there should develop QR code system on souvenir product.

Keywords: A Potential Development, Historical Tourism, Museum

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวขึ้นนับเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยได้เป็นมูลค่าอย่างมากมาหลายปี ซึ่งหากพิจารณาจากระบบการจัดการการท่องเที่ยวขึ้นจะ พบว่าการดำเนินการท่องเที่ยวประกอบด้วย มิติการท่องเที่ยวในระดับชาติและระดับพื้นที่ โดยใน ระดับชาติจะพิจารณาในเชิงภาพรวมของการท่องเที่ยวของประเทศ อันประกอบด้วยทรัพยากร ธรรมชาติที่สวยงาม สิ่งแวดล้อม โบราณสถาน โบราณวัตถุ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นั้นถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าอันเป็นการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในอดีตเพื่อรับรู้บรรณและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในสถานที่ท่องเที่ยว (วรัชต์ มัทยมบุรุษ, 2556) โดยพิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อมเป็นสถานที่ที่เก็บโบราณวัตถุและลูกปัดที่ค้นพบที่บริเวณ “ควนลูกปัด” อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์โดยที่ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและเพื่อให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้อันทรงคุณค่า (WatklongthomKrabi, 2559)

จากความสำคัญที่กล่าวในข้างต้น พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด สามารถทำรายได้ให้กับคนในชุมชน และนับว่าเป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ไทย มีการประกอบอาชีพดั้งเดิมปรากฏให้เห็น เกิดเป็นการผลิตและการนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาตามรูปแบบภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกิดจากการ

ถ่ายทอดรุ่นสู่รุ่น จนกลายเป็นสินค้าที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น และเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ทรงคุณค่าและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑสถานคลองท่อมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและพัฒนาการและพัฒนาการของพิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม จังหวัดกระบี่นี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของพิพิธภัณฑสถานคลองท่อม โดยผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สื่อออนไลน์ การสำรวจพื้นที่ การสังเกตพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้อยู่อาศัยดั้งเดิมและคลุกคลีอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม ผู้ประกอบการร้านค้าตลอดจนกลุ่มหน่วยงานที่มีส่วนส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม

ผลการวิจัย

ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของพิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่มีประวัติความเป็นมาดังนี้ พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม เป็นสถานที่สำหรับเก็บลูกปัดและโบราณคดีที่ขุดค้นพบที่ “ควนลูกปัด” สถานที่แห่งนี้เคยเป็นเมืองโบราณเมื่อประมาณ 5000 ปีมาแล้ว จากหลักฐานทางโบราณคดีทำให้ทราบว่าเคยเป็นแหล่งอุตสาหกรรมผลิตลูกปัดและจากหลักฐานทางโบราณคดีทำให้ทราบว่าเคยเป็นแหล่งอุตสาหกรรมผลิตลูกปัด และเป็นเมืองท่าที่สำคัญในการขนถ่ายสินค้าและทำการค้ากับหัวเมืองชายฝั่งทะเลข้ามทวีปจากซีกโลกตะวันตกจนถึงทวีปเอเชีย ก่อตั้งโดยพระครูอาทรสังวรกิจเจ้าอาวาสวัดคลองท่อมในปี 2509 และสามารถเปิดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมได้ในปี 2525 ชื่อว่า “พิพิธภัณฑพระครูอาทรสังวรกิจ” เมื่อพระครูอาทรสังวรกิจมรณภาพลง พิพิธภัณฑก็ได้อยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลตำบลคลองท่อมและได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งในปี 2550 ว่า “พิพิธภัณฑสถานวัดคลองท่อม” หลังจากนั้น

พิพิธภัณฑสถานที่ได้ปรับปรุงสภาพทั้งภายนอกและภายในให้มีความทันสมัยมากขึ้นจนแล้วเสร็จในปี 2558 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม” จนถึงปัจจุบัน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ด้านการจัดการพื้นที่ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดพื้นที่ภายนอกพิพิธภัณฑสถานมีความเหมาะสม กว้างขวางจอดรถได้อย่างสะดวกแต่ควรมีเจ้าหน้าที่มีไว้คอยจัดระบบการจอดรถ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย และป้องกันความเสียหายซึ่งเกิดจากการกระแทกของรถด้วยกัน และเพื่อความร่มรื่นเย็นสบายเหมาะในการพักผ่อนตามอัธยาศัยควรจะมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อความสวยงามและต้นไม้ที่ให้ร่มเงาให้เป็นธรรมชาติ และควรมีหลังคาเพื่อกันแดดกันฝนเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ในส่วนของห้องน้ำห้องสุขา ยังไม่เพียงพอต่อการใช้ จึงควรเพิ่มจำนวนห้องน้ำและควรมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลาพร้อมกันนั้นควรมีทางเดินที่เป็นพื้นคอนกรีต ยังมีโบราณวัตถุบางชิ้นที่ยังวางไม่เหมาะสมไม่เก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัยได้มีนักท่องเที่ยวบางคนไปจับต้อง เกรงว่าจะเกิดการตกแตกเสียหายเกิดหรือการเคลื่อนย้าย เพื่อความปลอดภัยจึงควรมีตู้เก็บให้มิดชิดเหมาะสม

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสรุปได้ว่าการเดินทางยังพิพิธภัณฑสถานคลองท่อมนั้นมีถนนหนทางที่สะดวกสบาย ยังมีความบกพร่องในเรื่องของความชัดเจนของตำแหน่งที่ตั้ง เนื่องจากไม่มีป้ายบอกตำแหน่งที่ชัดเจน ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบควรจัดทำป้ายที่บอกตำแหน่งและระบุระยะทางพร้อมกับลูกศรชี้ทิศทางให้ชัดเจนไว้ตรงทางแยกต่าง ๆ และสามารถมองเห็นได้ในระยะไกลพอสมควร นอกจากนี้แล้วเจ้าของพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบพิพิธภัณฑสถานคลองท่อมควรต้องจัดทำแผ่นพับหรือเอกสารที่ระบุเรื่องราวของลูกปัดและโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานคลองท่อมเป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษวางไว้ตามสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ หน่วยงานราชการ ทำเรือ สถานีบริการขนส่ง รวมทั้งสนามบิน และตามร้านอาหารที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้สิ่งที่หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดให้มีก็คือ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานคลองท่อมให้มีความหลากหลาย เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างและวารสารการท่องเที่ยว

ด้านการบริการการท่องเที่ยวผลจากการศึกษา สรุปได้ว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูลและตอบข้อคำถามของนักเรียนนักศึกษาและผู้เข้าเยี่ยมชมนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโบราณวัตถุเป็นอย่างดีและควรเพิ่มบุคลากรผู้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวซึ่งปัจจุบันมีบุคลากรที่ให้ข้อมูลที่ประจำอยู่ในพิพิธภัณฑสถานคลองท่อมมีน้อย และควรขยายเวลาการให้บริการ

ด้านการปลูกจิตสำนึกผลจากการวิจัย สรุปได้ว่า ชุมชนจะพัฒนาได้นั้นหลายฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน โดยการสละเวลาและระดมความคิดในการปกป้องการอนุรักษ์ทรัพยากรและ

โบราณวัตถุอันล้ำค่าไว้ให้คงอยู่กับแผ่นดินบ้านเกิดของตนเพื่อให้พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อมนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งที่สำคัญของประเทศให้ได้ นอกจากนี้สถาบันการศึกษา วัด ผู้นำชุมชนรวมถึงสถาบันครอบครัวปลูกฝังให้ลูกหลาน เยาวชนมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนให้อยู่คู่กับชุมชนตลอดไปและเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างยั่งยืน

ด้านเศรษฐกิจชุมชนจากผล สรุปได้ว่า ทุกฝ่ายควรร่วมมือหรือช่วยกันผลักดันในทุก ๆ ฝ่าย เพื่อปากท้องและการอยู่ดีมีสุขของประชาชน โดยจะต้องมีร้านขายของฝากของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์ ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ตุ๊กตา เครื่องประดับ สร้อยคอ สร้อยข้อมือ จี้ ต่างหู เข็มขัดและหัวเข็มขัด โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการประดิษฐ์ลูกปัดจำลองที่มีความสวยงาม หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดอาชีพและเกิดรายได้แก่คนในชุมชน

สรุป

1. พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อมเดิมเป็นสถานที่สำหรับเก็บลูกปัดและโบราณวัตถุที่ขุดค้นพบที่ “ควนลูกปัด” ก่อตั้งโดยพระครูอาทรสังวรกิจเจ้าอาวาสวัดคลองท่อมในปี 2509 และพัฒนามาเป็น “พิพิธภัณฑ์พระครูอาทรสังวรกิจ” เปิดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมได้ในปี 2525 ต่อมาเมื่อพระครูอาทรสังวรกิจมรณภาพลง พิพิธภัณฑ์ก็ได้อยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลตำบลคลองท่อมได้และได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งในปี 2550 ว่า “พิพิธภัณฑ์สถานวัดคลองท่อม” หลังจากนั้นพิพิธภัณฑ์ก็ได้ปรับปรุงสภาพทั้งภายนอกและภายในให้มีความทันสมัยมากขึ้นจนแล้วเสร็จในปี 2558 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อม” จนถึงปัจจุบัน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ พบแนวทางการพัฒนา คือ 1) ด้านการจัดการพื้นที่ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม ควรปรับปรุงทางเดินเท้าให้เป็นพื้นคอนกรีตและมีหลังคากันแดดกันฝน ควรจัดระเบียบการจอดรถ ควรมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับโบราณวัตถุ และควรคำนึงถึงความปลอดภัยในการเก็บรักษาโบราณวัตถุทุกชิ้น 2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรจัดทำเอกสารแนะนำ แผ่นพับ สื่อโฆษณาที่มีความหลากหลาย ป้ายและลูกศรชี้บอกเส้นทางอย่างชัดเจน 3) ด้านบริการการท่องเที่ยว ควรเพิ่มบุคลากรและพัฒนาด้านภาษาอังกฤษให้สื่อสารกับชาวต่างชาติได้ จัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับโบราณวัตถุที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ 4) ด้านการปลูกจิตสำนึก ร่วมกันรณรงค์ ให้ความรู้สร้างความศรัทธาและความเชื่อในเรื่องราวของลูกปัดและโบราณวัตถุ สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นจะต้องเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการโน้มน้าวเด็กและเยาวชนให้เป็นนักอนุรักษ์นิยม ควรสร้างความร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชน หน่วยงานของรัฐ กลุ่มผู้ประกอบการ สอดส่องดูแลร่วมกันอนุรักษ์และร่วมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งโบราณวัตถุ โดย

การเริ่มจากสถาบันครอบครัวสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกระบี่ ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ควบคู่กับและพิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง5) ด้านเศรษฐกิจชุมชน ควรส่งเจ้าหน้าที่มาอบรมให้ความรู้ในการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวโดยเน้นกระบวนการผลิตจากภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในกระบวนการผลิตเป็นของฝากของที่ระลึกที่มีต้นทุนต่ำและจัดตั้งกลุ่มร้านค้าชุมชนที่เน้นเฉพาะผลิตภัณฑ์ลูกปัดโบราณในหลากหลายรูปแบบ และต้องยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ที่มีบรรจุภัณฑ์เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงแหล่งที่มา ประวัติความเป็นมา รวมถึงเรื่องราวตามความเชื่อความศรัทธาในตัวผลิตภัณฑ์ และควรพัฒนาระบบ QR Code ไว้บนบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ระลึก

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยสำนักงานเทศบาลตำบลคลองท่อมใต้และหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะต้องจัดการด้านพื้นที่ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความสะดวกสบาย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีความสะอาด และปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวรวมถึงโบราณวัตถุทุกชิ้นที่จัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์ เหมาะที่จะเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และการพักผ่อนหย่อนใจนอกจากนี้แล้วก็ควรกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดกระบี่และให้มีความรักและหวงแหนพร้อมที่จะปกป้องและอนุรักษ์ให้โบราณวัตถุเหล่านั้นอยู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์สถานคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

เอกสารอ้างอิง

- WatklonthomKrabi. (2559). พิพิธภัณฑ์สถานวัดคลองท่อม จังหวัดกระบี่ พิพิธภัณฑ์พระครูอาทรสังวรกิจ. เรียกใช้เมื่อ 19 มกราคม 2559 จาก <http://www.watklonthom.blogspot.com/2012/06/blog-post.html>
- วาริษฐ์ มัทยมบุรุษ. (2556). การตลาดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ . วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย , 8(2), 48-61.